

Beito, 9.mars 2014
Leiar i avlsrådet, Ivar Slettemoen

AVL I BRUKSBESETNINGAR

Med 3 % dyrka mark i Norge, må målet for bruksbesetningane vere maks produksjon frå utmark.

MOUFLON SAU

Kroppslege trekk er
arvelege.

Noko å lære?

**KJØTTFYLDE – problemfritt
med 3-4 lam? Tyngre fødsler.**

SPÆLSAU- Kva med flokkinstinkt?
Skal ullkvaliteten prioriterast?

MOREIGENSKAPAR

Arvelege?

LAMMETAL

jamne og store lam

Kva mål set du for sauene i bruksbesetningane?

Kva for eigenskapar betyr mest for arbeidsmengde og økonomi?

- ✓ At lamma kjem lett til verda utan hjelp og er raskt på beina.

J.fr eksteriør på mouflonsauen, villsau og hjort.

- ✓ At lamma lærer å suge utan hjelp.
- ✓ Slaktemodne frå utmark med eit høveleg tal lam pr søye.

Bruksbesetningane:

- ✓ Minst mogeleg tap av sau og lam.
Fødsel / inne. Lammedødelegheit og holdbarheit.
- ✓ Lamma bør kunne vera slaktemodne rett frå utmark, sjølv om søya går med 3 lam (?)
- ✓ Vurdering: Er kjøttfylde god nok? Utnyttar vi tilveksten godt nok? Er morevna viktigast?
- ✓ Er feittet fortsatt eit problem eller blir det for lite feitt?

Tilvekst. Feitt. Kjøttfylde. Mor vår og mor slakt. Fruktharheit.

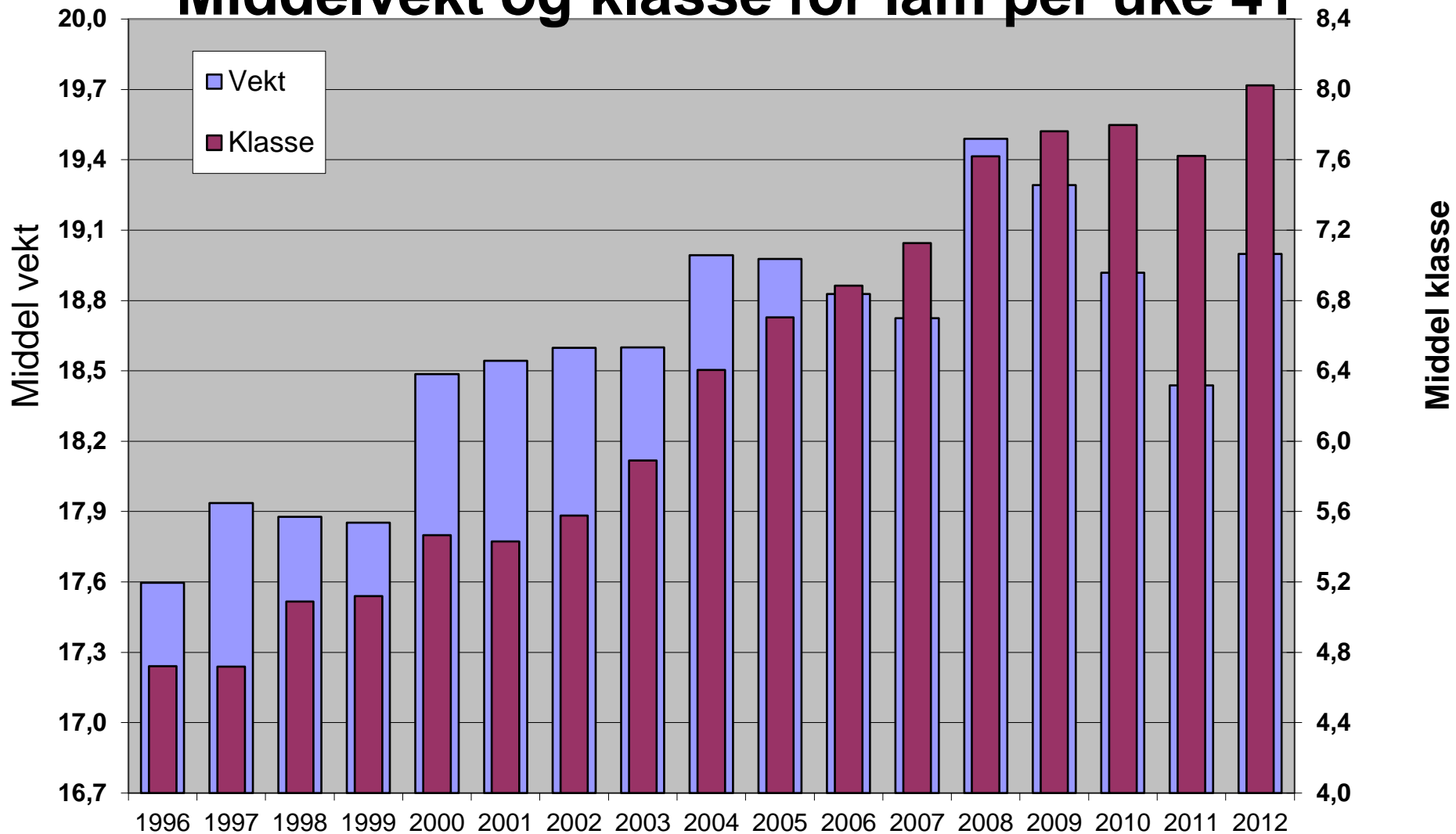
Kva prioriterer du ved valg av ver?

Som kjøpar av verar i Oppland: Kan du velja eigenskapar på øvste hylle?

- ✓ Ca 100 000 sau med i avlsopplegg siste 40 år.
- ✓ Enorm framgang for lammeeigenskapane tilvekst, kjøttfylde og delvis feitt.
- ✓ Vekting av lammeeigenskapane/ kjøtt.
NKS: 21%-(Tilv)+21% (kj.f)+13% (feitt)(55%)
Spæl:20%+25%+10% (55%)
- ✓ Moreigenskapane tel 45%
- ✓ Tilvekst: I praksis tek vi ut forventa tilvekst.(T Bl.)
- ✓ Morevne slakt: Reknar med at det same gjeld her.

Dagens situasjon.

Middelvekt og klasse for lam per uke 41

Eksempel 1: Tilvekst/ mor slakt.

- Blink Medhus, f.2010
Indeks 2012: O = 131,
delindeks slakt = 117.

- Delindeks mor slakt i
2013 er 135 med 50
døtre og 100 slakt

- Bedre enn døtrene til St.
Medhus
Begge 2 lam i 4 år:
(0,033x42:2x50x2x4)

- **+277kg- 84kg-85**
=+108

- St Medhus, f.2010
Indeks 2012: O = 130,
delindeks slakt = 141.

- Delindeks mor slakt i
2013 er 95 med
50 døtre og 100 slakt

- Slakt: $(0,071 \times 24 : 2 \times 100)$ 1.året
= +85 kg slakta lam i
forhold til Blink
Medhus, og + 84 kg
tilv døtre.

Eksempel 2: Lammetall.

2 NKS verar av 2010 årgangen i Oppland:
Nissum. (28 døtre) har 59 ind.poeng(146)
(O- ind 111)betre enn Elto (87).O-ind. 131

Nissum gir då antall fleire lam enn Elto:
 $(0,015 \times 59 : 2 = 0,43$ lam meir pr dotter
enn døtrene til Elto (59 poeng er mykje!!)

Morevne slakt.

Lasarus (O:124.tilv.126; kj.88; mor sl 129)
og Løkke Lasse (O:135;tilv132; kj 131; mor
sl 117) har begge 102 for tal lam.(Flest
døtre i Oppland f.2010)

Kven ville du velja i din flokk?

-
- ✓ For søyeigenskapane lammetal er framgangen enorm for NkS.

(Vekting på 23% frå 2000 til 2006. Nks: 6%. Spæl: 10%)

Lammetalet har gått meir fram enn det ein avlsmessig kunne forvente for NKS

- ✓ Slaktevekt / tilvekst pr dag har ikkje gått fram slik dei ovanfor nemnte eigenskapane har gjort.
 - ✓ Utfordringane blir no å knekke koden for større fenotypisk auka slaktevekt. Vil ein bruksbesetning ved planmessig kjøp av verar kunne knekke koden?
-

Korleis når du målet du har sett deg?

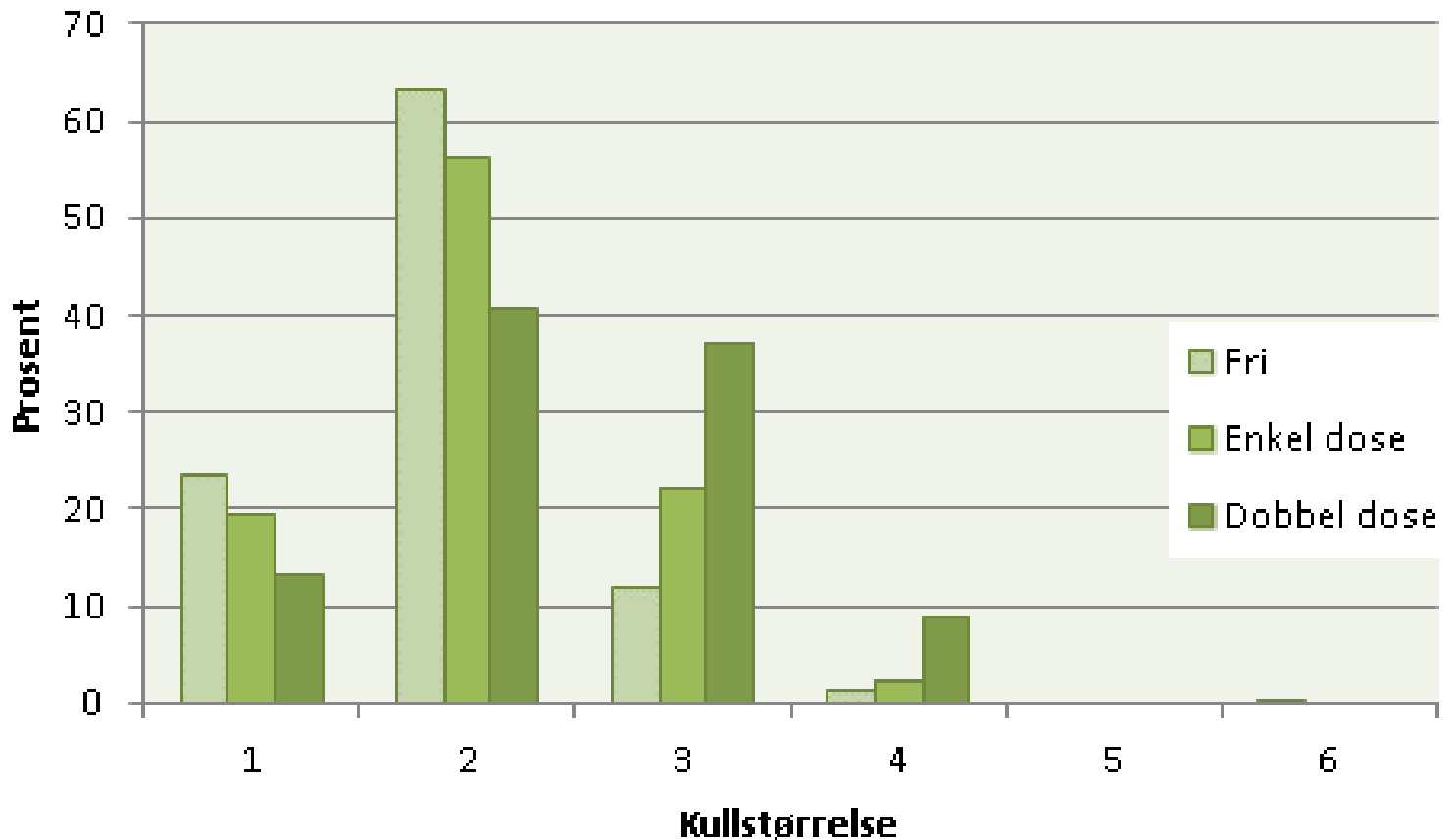
Er kjøp av kåra lam det beste for deg? Dei gir deg ein prognose.

Er flokken stor nok til at det lønner seg å ha ein ver for tilvkst/ kjøttf og ein annan for moreigenskapane?

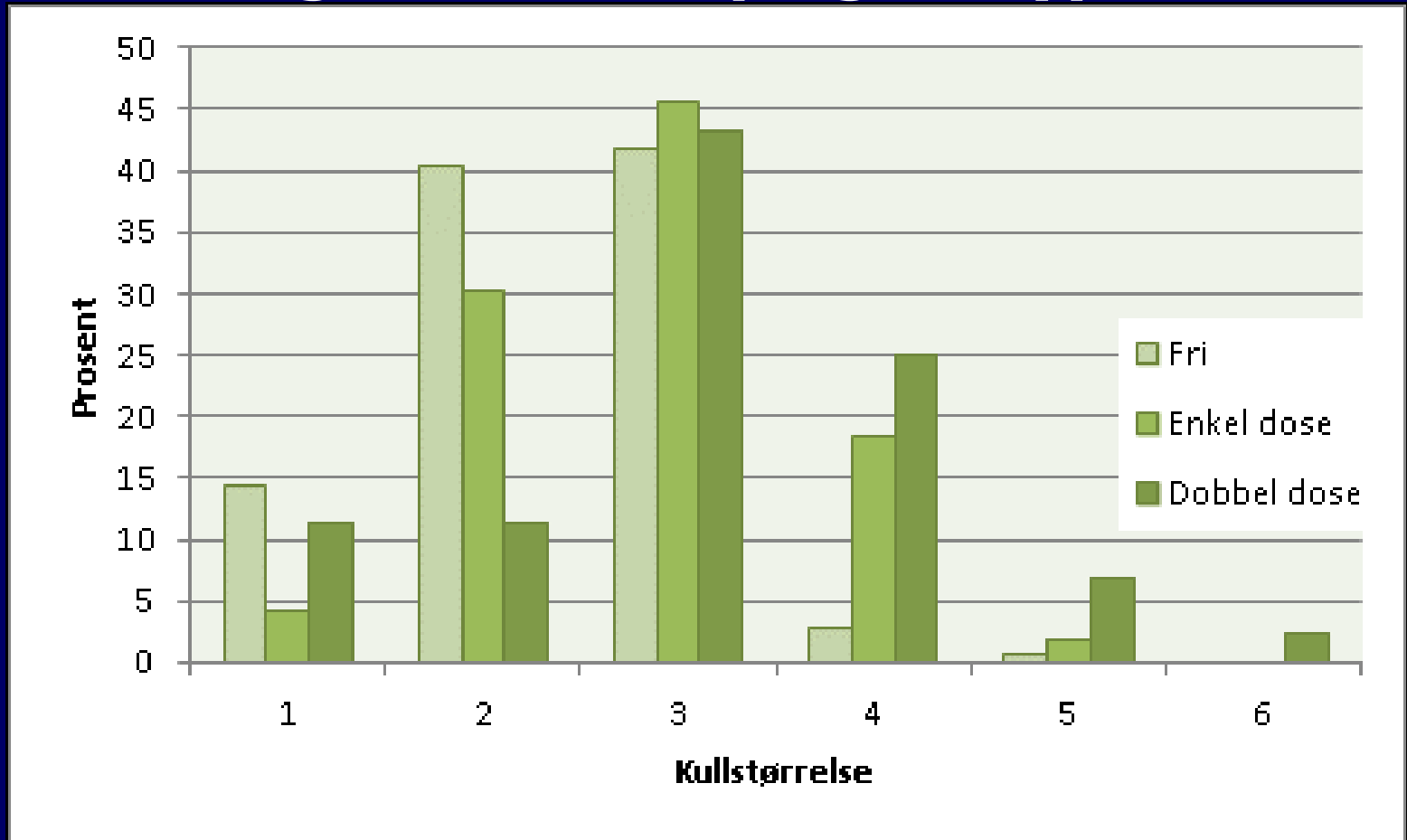
Vil det løne seg å handle ferdig granska ver frå ring eller verelag?

- ✓ Genominfo. Arvestoffet for sauen er kartlagt Eks der vi tek kunnskapen i bruk: myostatingenet, finnegenet, gult feitt og texel-gen.

Kullstørrelse (totalfødte lam) for åringene fordelt på genotype.

Kullstørrelse (totalfødte lam) for toåringene fordelt på genotype.

Målsettingsdiskusjon i alle flokkar

Lammeeigenskapane :tilvekst, kjøttfylde og feitt.

- ✓ Kva slag sau vil vi ha m.h.t. desse eigenskapane?
Kor langt vil vi gå med dei ulike eigenskapane?
(R/ R+/U-/U?) Kor langt ned vil vi gå med feittet?
Ser vi positive/ negative trekk?

Søyeegenskapane vil dei neste åra ha fokus i avlen.
Kva er viktig for deg?

Proriterer du sikkerheit på indeksen? I Oppland hadde 18 verar over 30 døtre, 42 verar over 20 døtre.

